

ŠIAULIŲ RĖKYVOS PROGIMNAZIJOS POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) skirtas Šiaulių Rėkyvos progimnazijai.

2. Tvarkos aprašu siekiama padėti progimnazijos darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti progimnazijos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

3. Tvarkos aprašas nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo Šiaulių Rėkyvos progimnazijoje sąlygas.

4. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais: pirotechnikos priemonės, psichiką veikiančios priemonės (tabakas, elektroninės cigaretės, alkoholis, narkotinės medžiagos, energetiniai gėrimai), šaltieji ir šaunamieji ginklai, žiebtuvėliai, degtukai, lazeriniai prožektoriai, „Moment“ klėjai, rėztukai, dujų balionėliai, aerosoliniai purškikliai;

4.2. netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys;

4.3. poveikio priemonė – progimnazijos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką;

4.4. pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję progimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam, fiziniam saugumui, turtui, arba užkirsti jam kelią;

4.5. ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje progimnazijos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

II SKYRIUS POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

5. Progimnazijos darbuotojas, esant Tvarkos apraše nustatytoms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti progimnazijos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

5.1. pakeisti mokinio ugdymosi vietą;

5.2. iškviesti progimnazijos vadovą ar jo įgaliotą atstovą;

5.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;

5.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

6. Taikant Tvarkos apraše numatytas poveikio priemonės privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas, poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias, aplinkybes.

7. Poveikio priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai progimnazija yra išnaudojusi visas kitas galimas priemonės ir švietimo pagalbos teikimo galimybes (pavyzdžiui, vesti individualūs pokalbiai su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) arba bent vienu iš jų ir kitos priemonės) ir jos nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui. Kitais atvejais į mokinio padarytus progimnazijos tvarkos taisyklių ir (ar) mokymo sutarties nuostatų pažeidimus reaguojama kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

8. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę turi būti nedelsiant informuojamas progimnazijos administracijos atstovas ar socialinis pedagogas, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, taip pat, esant būtinybei, savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrius ir (ar) teritorinė policijos įstaiga.

9. Mokiniui pritaikyta poveikio priemonė ir veiksmai fiksuojami raštu, užpildant poveikio priemonės taikymo anketą (1 priedas), kurią pildo priemonę pritaikęs mokytojas ir joje dalyvavęs administracijos atstovas arba socialinis pedagogas.

10. Progimnazijos darbuotojas, įtaręs, kad mokinyš progimnazijoje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, turi vadovautis Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas nustatymo organizavimo aprašu ir laikytis jame nurodytų veiksmų sekos.

11. Mokytojas, pastebėjęs netinkamą mokinio elgesį pamokų ar pertraukų metu, gali imtis šių priemonių:

11.1. žodinė pastaba;

11.2. individualus pokalbis su mokiniu;

11.3. tėvų informavimas (pokalbis telefonu, pastaba el. dienyne, informacinis raštelis, įrašas sąsiuvinyje ir kt.);

11.4. pokalbis su klasės vadovu, informavimas apie įvykdytas veiklas.

12. Klasės vadovas, pastebėjęs mokinio patiriamus sunkumus, arba gavęs informaciją apie mokinio patiriamus sunkumus iš dalykų mokytojų, padeda juos spręsti šiais būdais:

12.1. pokalbis su mokiniu, įvairūs susitarimai raštu ar žodžiu, paaiškinimai, lankomumo ir/ar elgesio fiksavimo sąsiuviniai ir kt.;

12.2. pokalbis su mokinio tėvais, informacija el. dienyne, susitarimai raštu ar žodžiu, rekomendacijos dėl specialistų konsultacijų, mokinių užimtumo ir pan.;

12.3. klasės vadovas veiktas fiksuoja klasės vadovo veiklos dokumentuose, el. dienyne. Situacijai nepagerėjus, kreipiamasi į socialinį pedagogą.

13. Klasės vadovas pateikia informaciją apie mokinio patiriamus sunkumus ir taikytas pagalbos priemonės socialiniam pedagogui. Atsižvelgiant į problemos esmę, sudėtingumą bei priežastis, numatomi pagalbos būdai ir metodai (susitikimai, pokalbiai, konsultacijos, sutartys ir kt.), jų įgyvendinimo laikotarpis (2 priedas).

14. Tuo atveju, kai įvykdyti pirmieji trys etapai (mokytojo, klasės vadovo, socialinio pedagogo) neduoda laukiamo rezultato, organizuojamas VGK posėdis, kurio metu svarstomas mokinio elgesys, dalyvaujant mokiniui, jo tėvams, VGK nariams bei progimnazijos administracijai. Priimamas nutarimas, kuris fiksuojamas VGK posėdžio protokole.

15. Situacijai nepagerėjus po VGK posėdžio, organizuojamas Progimnazijos tarybos narių susitikimas, kuriame ieškoma pagalbos galimybių netinkamai besielgiančiam vaikui.

16. Išnaudojus visas galimas priemonės bei švietimo pagalbos teikimo galimybes ir nesulaukus norimo rezultato, raštu kreipiamasi į kitas institucijas dėl pagalbos galimybių ar vaiko minimalios priežiūros priemonių taikymo.

III SKYRIUS

UGDYMOSI VIETOS PAKAITIMAS

17. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griauna mokinių ugdymosi procesą pamokos metu.

18. Mokinyms atlieka mokytojo, socialinio pedagogo paskirtas užduotis socialinio kabinete, bibliotekoje, progimnazijos fojė.

19. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama administracijos atstovo ar socialinio pedagogo sprendimu, atsižvelgus į darbuotojo (prižiūrėjusio mokinių pakeitus jo ugdymosi vietą) arba švietimo pagalbos specialisto rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

IV SKYRIUS

PROGIMNAZIJS VADOVO AR JO ĮGALIOTO ASMENS IŠKVIETIMAS

20. Progimnazijos darbuotojas gali telefonu ar įpareigojant mokinių išsikviesti progimnazijos administracijos atstovą, socialinį pedagogą, klasės vadovą, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.

21. Progimnazijos administracijos atstovas, socialinis pedagogas, klasės vadovas tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio(-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui(-iams).

V SKYRIUS

MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

22. Jeigu progimnazijos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinyms gali turėti draudžiamų daiktų, jis nedelsdamas apie tai informuoja progimnazijos administracijos atstovą, socialinį pedagogą arba klasės vadovą.

23. Progimnazijos administracijos atstovas, socialinis pedagogas, klasės vadovas turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

24. Jeigu mokinyms sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu dalyvauja mažiausiai du progimnazijos darbuotojai, vienas iš jų – administracijos atstovas arba socialinė pedagogė ir klasės vadovas. Paaiškėjus, kad mokinyms turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.

25. Jei mokinyms nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į progimnaziją. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

26. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinyms turi būti prižiūrimas progimnazijos administracijos atstovo, socialinio pedagogo, klasės vadovo.

VI SKYRIUS

PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

27. Progimnazijos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

27.1. apsaugoti mokinių nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

27.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, progimnazijos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

27.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

27.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Progimnazijos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

27.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

27.6. atskirti mokinį, griauinantį bendrą klasės tvarką ar progimnazijos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.). Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis socialinio pedagogo kabinete, bibliotekoje, progimnazijos fojė. Arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba. Progimnazijos renginio metu pašalintas mokinys turi būti prižiūrimas už renginį atsakingo darbuotojo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjams, rūpintojams) arba bent vienam iš jų nėra tikslinga.

28. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

29. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose: mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus; mokinį vedant už rankos; guodžiant mokinį; pasveikinant mokinį; padedant neįgaliam mokiniui; mokant mokinį groti instrumentu, šokti; rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus; rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones; teikiant pirmąją pagalbą.

30. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie naudojami kaip bausmė, norint pademonstruoti savo viršenybę, siekiant sukelti vaikui skausmą, naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

31. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

32. Progimnazijos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33. Progimnazijos poveikio priemonių taikymo tvarka numatyta progimnazijos pagalbos netinkamai besielgiantiems mokiniams modelio schemeje (3 priedas).

34. Su Tvarkos aprašu supažindinami mokiniai ir jų tėvai (globėjai, rūpintojai).

35. Visus skundus dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo nagrinėja progimnazijos Vaiko gerovės komisija.

36. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus progimnazija informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.

**ŠIAULIŲ RĖKYVOS PROGIMNAZIJOS
POVEIKIO PRIEMONĖS TAIKYMO ANKETA**

_____ (data)

Pritaikyta poveikio priemonė _____

Mokinio (-ių) vardas (-ai) ir pavardė (-ės): _____

Mokytojas : _____

Kur ir kada įvyko konfliktas (vieta ir laikas):

Problemos, konflikto aprašymas:

_____ (parašas)

_____ (vardas, pavardė)

Administracijos atstovo ar socialinio pedagogo pastaba:

_____ (parašas)

_____ (vardas, pavardė)

Susipažinau:

(vieno iš tėvų (globėjo, rūpintojo) vardas, pavardė, parašas, data)

ŠIAULIŲ RĖKYVOS PROGIMNAZIJA
PAGALBOS TEIKIMAS NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS

Klasė _____ Mokinio vardas, pavardė _____

Tėvų tel. Nr. _____

Eil. Nr.	Data	Problema	Įvykdyta veikla	Pasiekti susitarimai, rezultatai

Mokytojas: _____
(parašas)

_____ (vardas, pavardė)

PAGALBOS NETINKAMAI BESILEGIANTIEMS MOKINIAMS MODELIS